

PŘÍLOHA Č. 1 – VZOR OSNOVY ROZHOVORU

Osnova témat a otázek pro rozhovory s uchazeči

- 1) Úvod: představení výzkumu, výzkumníka, informovaný souhlas
- 2) Základní pasportizace: identifikace účastníka výzkumu – jméno, věk, vzdělání, místo bydliště, rozlišení AZ x DVC
- 3) Otázky introspektivní – vlastní reflexe AZ (DVC)
 - Jaké je vaše civilní zaměstnání?
 - Jak obvykle trávíte svůj volný čas? Jaké jsou vaše zájmy, ovlivnila je nějak AZ (DVC)?
 - Jaká byla vaše hlavní motivace pro vstup do AZ (k absolvování DVC)?
 - Kde jste se o AZ (DVC), jaké informační kanály jste sledoval (FB, web)?
- 4) Otázky extrospektivní – pohled ostatních, přiznanost
 - Hlásíte se otevřeně k členství v AZ (k účasti na DVC)?
 - Jaký je postoj vašeho partnera-partnerky na účast v AZ (na DVC)? Co na to říká zbytek rodiny a vaši přátelé? Jak se k tomu staví váš zaměstnavatel?
 - Jak dlouho plánujete setrvat v rámci AZ? (Plánujete se po DVC zapojit i do AZ)?
- 5) Otázky na zjištění názorového ukotvení participanta
 - Co se vám vybaví, když se řekne *armáda*? [případně AZ (DVC)]?
 - Jaký je podle vás obraz armády ve společnosti?
 - Změnilo se na tom něco s Covid-19, případně s válkou na Ukrajině?
 - Cítíte se v ČR bezpečně?
 - Jak moc důvěřujete následujícím institucím – ČR, EU, NATO, OSN
 - AČR na svém Facebooku často zveřejňuje výrok „*bez armády není vlast*“.
Souhlasíte s ním? Co pro vás znamená vlast?
 - Jaká je podle vás role armády (mimo vojenskou, obrannou)? Je její rolí připomínat historické události a má nezastupitelnou úlohu u ceremoniálů?
- 6) Závěr – témata, která nezazněla, otázky participanta
- 7) Poděkování, ukončení

PŘÍLOHA Č. 2 – MOTIVACE INFORMANTŮ

Vojínka č. 1 – již jsem zmiňoval, že tato 41letá inženýrka se dostala do kontaktu s AZ prostřednictvím známých z volnočasového šermování. Přestože jí armáda lákala už odmalička, až díky tomu si řekla, že by si to taky chtěla vyzkoušet, dokázat si to. Na službě jí lákalo, že může uplatnit svoje profesní zkušenosti (studovala leteckou přepravu). Důležitou roli rovněž hrály krize jako pandemie anebo válka, která jí „*otevřela oči*“. Na AZ se jí líbí, že je součástí armády, avšak „*stále jednou nohou na svobodě*.“ Můžeme tedy pozorovat kombinaci jak zaměstnaneckých motivací, tak post-moderní touhu „*si to dokázat*“. V asociační technice si pod pojmem AZ však představuje *vlast, pomoc a ochranu*, což jsou pojmy, které spadají do motivací institucionálních.

Vojín č. 2 – tento dvacetiletý mladík s dvojím občanstvím se rozhodl absolvovat DVC. Vedlo ho k tomu bojové umění, které dělá řadu let. V něm se pohybuje mnoho lidí z ozbrojených složek, a tak pro něj byla armáda plánem B, kdyby mu nevyšla škola. Jednou během zkouškového si hledal na internetu informace o US special forces a zjistil, že ekvivalentem v Česku jsou aktivní zálohy a pak narazil na možnost DVC. Byl zvědavý a chtěl si to čistě jen vyzkoušet. Na Kurzu zjistil, že podle něj armáda bere hodně svobody, takže už to pro něj není možností B v jeho kariéře. Kdyby byl víc usazený v ČR, tak by o zapojení do AZ přemýšlel. U tohoto vojína vidíme převládající post-materiální motivace.

Vojín č. 3 – tento mladý student se věnuje politologii, se kterou jsou otázky obrany nutně spjaté, to znamená, že povědomí o této problematice měl už dříve. Sám zmiňuje, že důvodů pro vstup bylo víc, ale jako hlavní uvádí „*být připraven pomoci v době krize*“, chtěl mít základy „*něčeho co snad nebude potřebovat, ale je lepší být připraven*“. S válkou na Ukrajině si uvědomil „*kdy jindy, než teď*“. Sám uvedl, že se necítí být vlastenec, ale jsou pro něj spíše důležité evropské hodnoty, proto není snadné jeho motivace zařadit do institucionálních, kam však podle Zetochy (2007) touha pomoci společnosti spadá.

Vojínka č. 4 – tato čerstvá absolventka VŠ chtěla už odmala do armády, o AZ věděla již dávno. Potom potkala někoho, kdo v AZ působil, a to brala jako znamení, na všechno se doptala a po delší době, když na sobě začala pracovat, zaběhla Gladiator race – viděla, co dokáže a šla do toho. Tím se jí splnil sen, „*když jsem se dozvěděla, že mám hodnost, tak jsem se rozbrečela*.“ Armáda pro ni představuje *bezpečnost, spravedlnost a řád* a uvažuje, že časem přejde k profesionálům. Zde tedy vidíme opět kombinaci všech typů motivací.

Vojín č. 5 – šestadvacetiletý podnikatel, držitel dvou magisterských titulů uvádí armáda jako svůj životní sen, který se ho drží od dětství. V dospívání začal cítit odpovědnost vůči společnosti, kterou by podle něj měl „*každý intelektuál projevit (ať už tak že bude součástí armády, nebo bude fungovat pro vyšší dobro skrze technologický pokrok apod.)*“. Třetí důvod, který uvádí jako *pragmatický* je být připraven – vědět, co dělat v krizových situacích. Jako svůj domov vnímá EU a důležitou hodnotou je pro něj svoboda, proto by nešel k profesionální armádě. Kombinuje tak institucionální a postmoderní motivace.

Vojín č. 6 – jednadvacetiletý student práv rovněž chtěl do armády už od mala. Věnuje se military koníčkům, ve volní čase střílí a vlastní zbrojní průkaz. Armáda pro něj byla i motivací k dalšímu studiu. V AZ se chtěl „*naučit novým věcem, co se týká poslání být bojovník, jak se o sebe postarat, zacházet se zbraní*“. Přestože o armádě mluvil jako „*projektu na podporu nezaměstnanosti*“, uvažuje o kariéře vojáka. Později však zmínil i to, že pro vojáky je důležité vlastenectví. Proto se opět jedná o kombinaci všech typů motivací.

Vojín č. 7 – tento student humanitního oboru byl na Kurzu rovněž v módu DVC. Rozhodl se pro to ještě před válkou, protože si váží toho, že „*žijeme ve svobodné společnosti a že je taková možnost vyzkoušet si, jaké je to být voják a osvojit si ty základní dovednosti*“. Kdyby k něčemu došlo, tak jako tak by chtěl „být u toho“ a pomoci – chce být připraven. Na DVC oceňuje možnost nezávazné zkoušky, vnímá to jako *skvělou příležitost*. V jeho případě se tedy jedná o kombinaci institucionálních a postmoderních motivací.

Vojín č. 8 – je třidvacetiletý student magisterského oboru obrany. Už od prváku jej armádní prostředí láka, má tam mnoho známých. Jeho hlavní motivací bylo *být schopen to tady ubránit*, protože si myslí, že *to tady stojí za to*. Později uvedl, že vzhledem ke svému studiu bude jednou pracovat v sektoru obrany a armáda je jednou z možností, a proto je v AZ, aby si to ujasnil. Sám se označil za vlastence, vlast spojil s armádou i v asociacích, na AZ vyzdvihuje prvek dobrovolnosti. Jedná se tedy o kombinaci všech typů motivací.

Vojín č. 9 – je 43letý skladník, vyučen jako obráběč kovů chtěl být vojákem už jako malé dítě. K profesionálům se pokusil vstoupit už před 2 lety, ale nešlo to kvůli jeho vztahu. K rozhodnutí vstoupit do AZ právě nyní ho vedly nepokoje spojené s válkou na Ukrajině. „*Aby civilní obyvatelé mohli v klidu spát, chtěl jsem být připraven a v pohotovosti*“. S armádou se mu asociuje jeho předek (*dědeček*) a s AZ *pomoc lidem v nouzi*. Armáda mu přináší zabezpečení i na rovině vzdělání „*díky těm přednáškám a vzdělávání tady už mám informace o tom, jak co funguje*“. Je přesvědčen, že chce k profesionálům, AZ bere jako přestupní stanici. V tomto případě lze nalézt institucionální a zaměstnanecké motivace.